

Asia: VN/10574/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta. Haluamme tuoda esiin näkökulman, joka mielestämme on tärkeä huomioida esityksen jatkovalmistelussa. Aihe toki mahdollisesti on nostettu myös muiden lausujien toimesta, mutta haluamme meidän osalta korostaa aiheen tärkeyttä.

Tausta: Esityksessä ehdotetaan, että kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I. Tämä nostaisi kyseisten toimialojen sähkön veroa merkittävästi ja ohjaisi investointeja toisaalle. Tämä aiheuttaisi välillisesti myös sen että Suomessa tuotettu halpa sähkö siirtyy siirtoyhteyksien kautta naapurimaihin.

Ehdotus: Haluamme korostaa, että kaukolämpöverkkoihin ja muuhun lämmityskäyttöön hukkalämpöä hyödyntävät datakeskukset tulisi jättää tämän veronkorotuksen ulkopuolelle. Näillä datakeskuksilla on merkittävä positiivinen vaikutus koko yhteiskuntaan, sillä ne vähentävät polttamiseen perustuvan lämmöntuotannon tarvetta ja edistävät energiatehokkuutta. Tämä myös kannustaisi datakeskustoimijoita käymään keskusteluita aiheeseen liittyvien konsulttien kanssa, joiden tekeminen tähtää energiavirtojen hyödyntämiseen, joko välittömässä läheisyydessä tai toisaalla datakeskuksen alueella. Tunnistamme että kaukolämpöverkot lähestyvät päästöttömyyttä, mutta niiden hiilineutraalius suunnitelmat ovat pitkälti tukeutuneet biomassan polttamiseen, jonka välilliset päästöt ovat lyhyellä jäniteellä jopa suuremmat kuin fossiilisten polttoaineiden. Tähän datakeskukset olisi ehdottoman hyvä lisä, koska niiden avulla pystytään polttamista vähentämään.

Perustelut

Yhteiskunnallinen hyöty: Datakeskukset, jotka hyödyntävät hukkalämpöä kaukolämpöverkkoihin, tarjoavat merkittävää hyötyä yhteiskunnalle. Tämä vähentää fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja edistää kestävästä kehityksestä. Toki kaukolämpöverkot ovat jo lähestymässä päästöttömyyttä, mutta monien verkkojen väliaikainen suunnitelma on biomassan polttaminen, joka sekään ei ole ympäristölle hyvä. Tämä edistäisi myös Suomen pysymistä hiilineutraalustavoitteessa, joka viimeisimpien uutisten mukaan uhkaa jäädä toteutumatta, juurikin maakäyttösektorin ja metsänkäytön liiallisen vaikutuksen johdosta.

Energiansäästö ja tehokkuus: Hukkalämmön hyödyntäminen parantaa energiatehokkuutta ja vähentää kokonaisenergiankulutusta. Tämä on linjassa Suomen ilmastotavoitteiden kanssa. Hukkalämmön hyödyntämistä varastoinnissa tulisi myös tutkia lisää, sillä näitä voitaisiin hyödyntää isoissa kaupungeissa esim. talviaikaan runsaslumisina talvina lumen hävittämiseen. Käyttökohteita varmasti löytyisi lisää, jos aiheeseen laitetaan panostuksia ja painetta.

Tuki energiajärjestelmälle: Kuten kansanedustaja Atte Harjannekin on todennut, datakeskusinvestointeja tulisi ohjata hukkalämmön hyödyntämiseen ja joustokykyyn. Tämä tukisi koko maan energiajärjestelmää paremmin ja lisäisi sen joustavuutta.

Johtopäätös: Esitämme, että lakiesitystä muutetaan siten, että kaukolämpöverkkoihin ja muuhun lämmityskäyttöön hukkalämpöä hyödyntävät datakeskukset jätetään sähköveroluokan muutoksen ulkopuolelle. Tämä tukisi Suomen ilmastotavoitteita, parantaisi energiatehokkuutta ja tarjoaisi laajempaa yhteiskunnallista hyötyä.

Ojanperä Tuomas
nollaE Oy